

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Кафедра бізнес - адміністрування, маркетингу та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та міжнародних відносин

/ Андрейко В.І./

«30» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна економіка

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 «Маркетинг»
Освітня програма	Маркетинг
Статус дисципліни	Обов'язкова /загальна підготовка
Мова навчання	Українська

Ужгород – 2024

Робоча програма з дисципліни «Регіональна економіка» розроблена для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 Маркетинг освітньої програми Маркетинг.

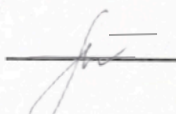
Розробник:

Зарічна Олена Володимирівна – д.е.н., доцент, проф. кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту
протокол № 13 від «28» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Дюгованець О.М.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ»
протокол № 7 від «28» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Мишко С.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-ий	2-ий
Кількість модулів – 2 Кількість змістовних модулів - 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 44 годин самостійної роботи студента – 46 години	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комбінована, тестування	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямків регіонального розвитку економіки.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти:

- **спеціальних компетенцій:** здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів (С7); здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності (С8); здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційної діяльності (С9); здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків (СК11);

- **загальних компетенцій:** здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (З2); здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (З3); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (З4); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (З6); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (З7); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (З8); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) (З12); здатність працювати в міжнародному контексті (З13); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (З14).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Регіональний економіка» є:

ОК1. Історія та культура України

ОК3. Основи економіки та підприємництва

ОК10. Мікроекономіка

ОК13. Макроекономіка

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Менеджмент», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання** (ПРН) як:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності	ПРН 2
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу	ПРН 3
Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію	ПРН 4
Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем	ПРН 5

різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів	
Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід і здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта	ПРН 11
Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним	ПРН 12
Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Регіональна економіка»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти визначити ознаки ринкових явищ, на основі аналізу та прогнозного оцінювання використовуючи знання теоретичного матеріалу та практичного маркетингового підходу до оцінки ситуації	ПРН 2
використання теоретичних знань для практичного вирішення завдань у сфері маркетингу	ПРН 3
Проводити експерименти, розраховувати показники економічного та маркетингового потенціалу на основі зібраної та проаналізованої інформації, формулювання конкретних підходів до прийняття ефективних маркетингових управлінських рішень використовуючи отримані знання	ПРН 4
Розпізнати та оцінити ключові характеристики маркетингових систем на мікро-мезо-макро- рівнях розвитку регіональної економіки та вивчення особливостей поведінки суб'єктів регіону	ПРН 5
Вміти обґрунтовувати необхідність використання міждисциплінарного підходу з використання інструментів маркетингу задля формування ефективного розвитку «нової» економіки в умовах глобалізації враховуючи суб'єктів регіональної економіки	ПРН 11
Здатність до організації і виконання самостійної роботи, використовуючи гнучкість мислення, досліджень нових ідей, формулюванні висновків та узагальненні результатів	ПРН 12
Застосовувати набуті терміни, поняття та вміння письмової та усної професійної комунікації українською й іноземною мовами при співпраці державному та міжнародному рівнях	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- Застосування стандартних методів навчання:
 - лекції (інформаційні, аналітичні, проблемні, із застосуванням ігрових методів), в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення та інших ТЗН;
 - семінарські заняття;
 - індивідуальні завдання;
 - самостійна робота студентів;
 - диспути, дискусії та інші форми навчання (стандартизовані тести, аналітичні звіти та доповіді, презентації та виступи на наукових заходах).

- Застосування інтерактивних методів навчання:
 - інтерактивні стратегії навчання для заохочення мовлення: виступ, мозковий штурм, обговорення;
 - індивідуальна участь: case-study навчання, підсумкове письмове завдання, робота над помилками, опитування, метод «запитай в того, хто знає»;
 - колективна участь: обмін партнерами, метод «викладач-студент», дебати, оптиміст/песиміст, експертна оцінка;
 - діяльність в групах: ротація, перегляд і аналіз фільмів;

Особливості використання засобів діагностики та контролю за умов дистанційного навчання

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням корпоративної мережі Google Meet названі засоби, методи і форми визначаються за домовленістю зі студентським колективом і, в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відео-конференцій. Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі. Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до гугл-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Формами контролю результатів знань здобувачів вищої освіти є поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль проводиться викладачем на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачами освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівникам – для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання результатів навчання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

У відповідності до навчального плану, на вивчення дисципліни «Регіональна економіка» відведено 3 кредити, що передбачає проведення 2 модульних контролів.

Кожен модульний контроль складається з поточного контролю (ПК) та модульного контрольного оцінювання (МКО).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: виступи на семінарських заняттях; експрес опитування; поточне тестування; розв'язок ситуаційних задач; підготовка рефератів; підготовка презентації за темою; складання глосарію за темою; конспект на тему; анотація додатково вивченої літератури; підсумкове контрольне опитування за кожною темою.

Модульне контрольне оцінювання – процедура визначення рівня засвоєння студентом навчального матеріалу відповідної дисципліни. МКО з дисципліни «Регіональна економіка» проводиться у письмовій (в разі дистанційного навчання – онлайн опитування) формі шляхом виконання контрольних робіт. Форма контрольних робіт: тести і завдання.

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти.

Виконання контрольної роботи здійснюється студентом індивідуально. Студент може звернутися до викладача за поясненням змісту контрольної роботи.

Під час проведення модульної контрольної роботи дозволяється користуватися довідковими матеріалами, які визначені кафедрою. Студентам забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією та користуватися недозволеними матеріалами.

При порушенні студентом установлених правил проходження модульного контрольного оцінювання, викладач відсторонює його від виконання роботи, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольної роботи студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів.

Результати перевірки письмових контрольних робіт доводяться до відома студентів не пізніше, ніж через три робочі дні після їх виконання. Студент, який не погоджується з оцінкою, має право звернутися до викладача і отримати ґрунтовне пояснення. У випадку незгоди з рішенням викладача, студент має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше, ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Викладач і завідувач кафедри у присутності декана факультету та студента протягом трьох днів повинні розглянути апеляцію і прийняти остаточне рішення. У результаті апеляції оцінка студента не може бути знижена.

Змістові модульні контролі оцінюються максимально в 100 балів: 50 балів за поточну успішність, 50 балів за результат виконання модульної контрольної роботи. На виконання письмового компонента модульного контролю відводяться дві академічні години.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Інд.зав д	50	100
10	10	10	5	15					

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	Інд.зав д	50	100
10	10	10	5	15				

T1, T2 ... – теми

Студент, який із поважної причини не з'явився на модульний контроль, за дозволом декана може скласти його у визначений деканатом термін.

Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен перескласти цей модуль до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі. Без такого покращення він до підсумкового контролю не допускається.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середня арифметична сума балів, отриманих у результаті змістових модульних контролів, та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-

бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці нижче.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому (освітньо-кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах. Присвоєння здобувачу освіти кредитів ЄКТС і присудження кваліфікацій здійснюється винятково за результатами підсумкового контролю. Підсумковий контроль включає семестровий контроль з дисципліни «Регіональна економіка» та проводиться у формі заліку (усне та письмове опитування, при дистанційному навчанні – онлайн-опитування, тестування).

Заліки складають здобувачі освіти, яких не влаштовує позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку в межах від 35 до 59 балів. Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. З метою підвищення рейтингової оцінки здобувач вищої освіти, за бажанням, може скласти залік з дисципліни під час сесії, результат якого визнається остаточним.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали оцінку «не зараховано», мають право на два перескладання: перший раз – викладачу, другий раз (у разі незадовільної оцінки при першому перескладанні) – комісії. Комісія створюється завідувачем кафедри. До складу комісії обов'язково входять лектор та завідувач кафедри. Залікова оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

При порушенні студентом дисципліни під час проведення підсумкового контролю екзаменатор відсторонює його від складання заліку та виставляє йому оцінку «не зараховано».

Підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці нижче.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

% від максимальної суми балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка знань, умінь і практичних навичок студента з навчальної дисципліни «Регіональна економіка» здійснюється за кредитно-модульною системою.

Модульне оцінювання включає оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни (див. таблицю).

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	ЗМ 1	ЗМ 2
---------------------------------------	------	------

	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	5	35	5	35
Індивідуальне завдання	1	15	1	15
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Поточне оцінювання включає в себе перевірку рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи на семінарському занятті (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів) та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, складання термінологічного словника тощо). Теоретична компонента оцінюється в 35 балів, а практична – 15.

Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах **35 балів** у кожному змістовому модулі:

- **30-35 балів** - відвідано не менше 90% семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **21-29 балів** – відвідано не менше 75% семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **11-20 балів** – відвідано не менше 65% семінарських занять та отримано оцінки «задовільно», «добре»,

- **1-10 балів** – відвідано не менше 50% семінарських занять та отримано оцінки «задовільно», «добре».

Оцінка за будь-який вид індивідуальної роботи (підготовка рефератів, есе, доповідей, поглиблене опрацювання першоджерел і наукових статей, виконання індивідуальних контрольних, практичних і ситуаційних завдань), встановлюється в межах 15 балів та включає в себе наступні складові: 1) актуальність тематики обраної теми, 2) впевнений захист, 3) виконання згідно встановлених вимог.

Модульна контрольна робота за кожним змістовим модулем включає в себе виконання завдань репродуктивного (відтворення вивченого) характеру у формі тестів та реконструктивного (застосування знань і вмінь у змінених ситуаціях) характеру у формі відповіді на запитання.

Виконання модульної контрольної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів. При цьому виконання різних типів завдань оцінюється так:

- виконання репродуктивного завдання – від 0 до 30 балів;
- виконання кожного реконструктивного завдання – від 0 до 10 балів.

Контрольні роботи за обома змістовими модулями з дисципліни «Регіональна економіка» містять по 20 тестових завдань, 3 питання.

За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність відповідей на запитання, кожне з яких оцінюється у 10 балів (див. таблицю).

Критерії оцінювання виконання реконструктивних завдань студентами

Оцінка	Критерій
10 балів	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії
8 балів	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні

	понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
4 бали	Студент дає правильну відповідь на запитання, але показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
0 балів	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль (залік) з дисципліни «Регіональна економіка» включає 20 тестових завдань та 3 питання з курсу дисципліни. Правильні відповіді на тестові завдання оцінюються в 1 бали, неправильні – 0 балів.

Повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів.

Вказана вірно відповідь на 1 тестове завдання оцінюється в 20 балів.

Загальні критерії підсумкового оцінювання приведені в таблиці.

Оцінка	Критерій
A	здобувачі вищої освіти повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, на 100% вірно надані відповіді на тестові завдання,
B	здобувачі вищої освіти оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, 90% вірно надані відповіді на тестові завдання,
C	здобувачі вищої освіти в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, 80% надані відповіді на тестові завдання,
D	здобувачі вищої освіти показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, на 65% вірно надані відповіді на тестові завдання,
E	здобувачі вищої освіти виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника на 60% вірно надані відповіді на тестові завдання,
FX	здобувачі вищої освіти не виявили достатнього рівня знань з дисципліни, необхідного для продовження навчання, вивчили не всі основні терміни курсу та слабо орієнтуються в матеріалі базового підручника (оцінка передбачає виконання додаткових індивідуальних завдань для підвищення рівня знань та повторне складання підсумкового контролю) на 50% вірно надані відповіді на тестові завдання,
F	здобувачі вищої освіти не виявили мінімально достатнього рівня знань з дисципліни, необхідного для продовження навчання, не вивчили основних термінів курсу та не орієнтуються в матеріалі базового підручника (оцінка передбачає проходження повторного курсу навчальної дисципліни зі складанням підсумкового контролю) на 20% вірно надані відповіді на тестові завдання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні основи регіональної економіки

Тема 1. Предмет, методи та завдання дисципліни «Регіональна економіка»

1.1. Формування регіональної економіки як науки

1.2. Регіон як об'єкт дослідження і категорія просторового розвитку

1.3. Методологічні основи і сутність регіональної економіки

Тема 2. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів

2.1. Закономірності і принципи розміщення продуктивних сил

2.2. Фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів

Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства як фактор просторового розвитку

3.1. Економічне районування як науковий метод територіальної організації народного господарства

3.2. Основні районоутворювальні фактори та принципи економічного районування.

3.3. Типи економічних районів та їх характеристика.

3.4. Економічне районування України: історія розвитку, сучасні погляди та особливості районування

Тема 4. Регіон як категорія просторового розвитку

4.1. Територіальний поділ праці як напрямок формування регіону

4.2. Територіально-виробничі комплекси як прояв територіального поділу праці

4.3. Показники рівня спеціалізації регіону

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

5.1. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

5.2. Районне планування як складова стратегічного планування

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики

6.1. Основні складові механізму реалізації регіональної економічної політики

6.2. Основні напрямки реалізації регіональної економічної політики

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

7.1. Сутність і характеристика природного і трудових ресурсного потенціалу України

7.2. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Змістовний модуль 2. Стан регіональної економіки сучасного періоду

Тема 8. Економіка регіонів України: стан і перспективи просторового розвитку

8.1. Особливості територіальної організації продуктивних сил регіонів України. Особливості господарських комплексів економічних районів України.

8.2. Проблеми й перспективи розвитку регіонів України. Специфіка розвитку регіонів України. Перспективи розвитку регіонів.

Тема 9. Управління інноваційно-інвестиційним процесом на регіональному рівні

9.1. Інноваційна діяльність у регіоні

9.2. Фактори, які визначають обсяги інвестицій у регіональну економіку

9.3. Інвестиційна принадність регіонів

Тема 10. Виробнича сфера регіону

10.1. Характеристика виробничої сфери – основи економічного розвитку

10.2. Вплив організаційно-економічних факторів на розвиток виробничої сфери

Тема 11. Спеціальні економічні зони та регіональний розвиток

11.1. Сутність спеціальних економічних зон

11.2. Оцінка виробничої діяльності в умовах спеціальних економічних зон

Тема 12. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво регіонів у просторовому розвитку

12.1. Міжрегіональне та прикордонне співробітництво як інструмент регіонального розвитку

12.2. Особливості розвитку транскордонного співробітництва України в контексті реалізації її регіональної економічної політики

12.3. Транскордонне економічне співробітництво регіону

Тема 13. Соціальний розвиток регіону

13.1. Загальна характеристика соціальної сфери регіону

13.2. Соціальна діагностика як необхідний елемент механізму оцінювання державного управління у сфері соціальної політики регіону

6.2. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2 курс, 1-й семестр						
Модуль 1						
Змістовний модуль 1 Загальні основи регіональної економіки						
Тема 1. Предмет, методи та завдання дисципліни «Регіональна економіка»	12	2				3
Тема 2. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів		2	2	-		3
Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства як фактор просторового розвитку	7	2	1	-		4
Тема 4. Регіон як категорія просторового розвитку	18	2	1			3
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики		2	1	-		3
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики		2	1			3
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	7	2	2			3
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовний модуль 1	46	14	10	-		22
Змістовний модуль 2 Стан регіональної економіки сучасного періоду						
Тема 8. Економіка регіонів України: стан і перспективи просторового розвитку	22	2	2			4
Тема 9. Управління інноваційно-інвестиційним процесом на регіональному рівні		2	1			4
Тема 10. Виробнича сфера регіону		2	1			4
Тема 11. Спеціальні економічні зони та регіональний розвиток	12	1	1			4
Тема 12. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво регіонів у просторовому розвитку		1	1			4
Тема 13. Соціальний розвиток регіону	8	2	2			4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовний модуль 2	44	10	10			24
Разом за семестр	90	24	20			46

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					

		лекції	практичні (семінарські)	Лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2 курс, 1-й семестр						
Модуль 1						
Змістовний модуль 1						
Тема 1. Предмет, методи та завдання дисципліни «Регіональна економіка»	27	2	1			6
Тема 2. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів				-		6
Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства як фактор просторового розвитку				-		6
Тема 4. Регіон як категорія просторового розвитку						6
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	21	2	1	-		6
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики						6
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах						6
Разом за змістовний модуль 1	48	4	2	-		42
Модуль 2. Змістовний модуль 2						
Тема 8. Економіка регіонів України: стан і перспективи просторового розвитку	21	2	1			6
Тема 9. Управління інноваційно-інвестиційним процесом на регіональному рівні						6
Тема 10. Виробнича сфера регіону						6
Тема 11. Спеціальні економічні зони та регіональний розвиток	21	2	1			6
Тема 12. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво регіонів у просторовому розвитку						6
Тема 13. Соціальний розвиток регіону						6
Разом за змістовний модуль 2	42	4	2			36
Разом за семестр	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Номер заняття	Назва теми та її зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Модуль I (1 семестр)			
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи регіональної економіки</i>			
1	Тема 1. Предмет, методи та завдання дисципліни «Регіональна економіка»	2	2
	Тема 2. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів		
2	Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства як фактор просторового розвитку	2	
	Тема 4. Регіон як категорія просторового розвитку		

3	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	2	
4	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	2	
5	Модульний контроль	2	-
Модуль 2. Змістовний модуль 2. Стан регіональної економіки сучасного періоду			
6	Тема 8. Економіка регіонів України: стан і перспективи просторового розвитку	2	2
7	Тема 9. Управління інноваційно-інвестиційним процесом на регіональному рівні Тема 10. Виробнича сфера регіону	2	
8	Тема 11. Спеціальні економічні зони та регіональний розвиток Тема 12. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво регіонів у просторовому розвитку	2	
9	Тема 13. Соціальний розвиток регіону	2	
10	Модульний контроль	2	-
Усього годин за курс		20	4

6.4. Самостійна робота

Тема	Кількість годин	
	дфн	зфн
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи регіональної економіки</i>		
Тема 1. Теоретико - методологічні засади регіональної економіки	3	6
Тема 2. Сутність розміщення продуктивних сил та їх роль у формуванні регіонального розвитку	3	6
Тема 3. Адміністративно-територіальний поділ в Україні	4	6
Тема 4. Територіальний поділ праці	3	6
Тема 5. Політика самоуправління в системі регіональної економічної політики	3	6
Тема 6. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів	3	6
Тема 7. Трансформація регіонального розвитку регіонів	3	6
<i>Змістовний модуль 2. Стан регіональної економіки сучасного періоду</i>		
Тема 8. Соціально-економічна характеристика регіонів України	4	6
Тема 9. Екологічно-інноваційні процеси регіонального розвитку	4	6
Тема 10. Комплекс галузей виробництва продовольчих і непродовольчих товарів	4	6
Тема 11. Нові форми регіонального розвитку	4	6
Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил регіонів України	4	6
Тема 13. Особливості регіонального розвитку в умовах соціальних та еколого-економічних імперативів	4	6
Разом за курс	46	78

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача:

- індивідуальні заняття з метою підвищення рівня підготовки студентів – проводяться протягом семестру;
- індивідуальні заняття з студентами, які мають недостатній рівень знань – проводяться протягом семестру;
- консультації щодо підготовки до виконання контрольної роботи – проводяться згідно розкладу.

На протязі семестру викладачем проводиться індивідуально-консультативна робота, яка покликана внести індивідуальний характер в процес вивчення дисципліни. Індивідуально-консультативна робота забезпечує диференційований підхід до навчання студентів та полягає в наданні їм консультацій, проведенні з ними бесід, обговоренні тем рефератів (доповідей) тощо.

Індивідуальна робота студента

Індивідуальна робота студентів:

- оформлення термінологічного словника по кожній темі дисципліни;
- виконання індивідуального завдання (презентація чи реферат)
- розв'язування ситуаційних та тестових завдань

Перший вид індивідуальної роботи студента передбачає ведення термінологічного словника, що є частиною обов'язкової самостійної та індивідуальної роботи з вивчення дисципліни. У словник записують тлумачення понять та термінів, додаткових понять і положень визначених викладачем або опрацьованих самостійно. Бажано до кожного з термінів після його опрацювання сформулювати власне визначення. Обов'язково вести перелік використаних, при підготовці словника, інформаційних джерел. Після кожного визначення обов'язково проставляють номер інформаційного джерела. Словник використовують для підготовки та проведення практичних занять, підготовки до складання заліку та самостійного опрацювання лекційного матеріалу.

Другий вид роботи – виконання індивідуального завдання кожним студентом. Цей вид робіт спрямований на підготовку презентаційного матеріалу (реферату), щодо тем (розділів, питань) самостійного опрацювання.

Орієнтовні теми для виконання індивідуального завдання

1. Сутність категорії «регіональне управління» та його принципи
2. Структура та функції регіонального управління
3. Поняття «регіональна економічна політика», її об'єкт і суб'єкт
4. Принципи та завдання регіональної економічної політики
5. Теорії і концепції регіональної економіки
6. Характеристика загальних і спеціальних методів наукового вивчення регіональної економіки
7. Місце курсу «регіональна економіка і просторовий розвиток» в системі наукових дисциплін
8. Погляди науковців на процес економічного районування
9. Поняття територіальної соціально-економічної системи
10. Територіальна і галузева структура регіону
11. Сутність проблемних регіонів та їх типологія
12. Виробнича підсистема регіону (виробничий комплекс)
13. Організаційні форми територіально-виробничого комплексу
14. Виробнича та соціальна інфраструктура регіону
15. Особливості функціонування об'єктів соціально-культурної сфери
16. Розвиток туристично-рекреаційної сфери
17. Напрямки удосконалення соціальної інфраструктури регіону
18. Поняття регіону як соціально-економічної системи
19. Природно-економічне районування території

20. Основні завдання соціально-економічної політики
21. Криза економіки регіону (поняття кризи, причини, тінізація економіки та шляхи усунення помилок реформ)
22. Виробничий потенціал регіону

Вимоги до оформлення реферату

Реферат виконується печатним або письмовим варіантом на листках формату А-4, об'ємом від 7 до 10 сторінок, шрифтом Times New Roman, кегель 14, абзацний відступ – 1,5, міжстроковий інтервал – 1,5, вирівнювання по ширині, поля аркуша – всі по 2,0, сторінки ставляться внизу справа.

Оформлення реферату та інших аналітичних видів самостійних робіт: 1) на титульній сторінці послідовно зазначається навчальний заклад, тема реферату, ПІБ, група, місто-рік; 2) зміст із зазначенням сторінок всіх розділів; 3) розділи: «Вступ», «Основна частина», «Висновки», «Список використаних джерел»; 4) реферат закінчується особистим підписом автора з вказівкою дати виконання.

Третій вид індивідуальної роботи студента передбачає розв'язування ситуаційних та тестових завдань, які узагальнюють та підкріплюють теоретичні та практичні знання студента з дисципліни «Регіональна економіка».

7.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Аудиторії (навчально-лабораторний корпус, м. Ужгород, вул. Заньковецька, 89).
Наукова бібліотека (м. Ужгород, вул. Університетська, 14
<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>).

Технічні засоби – мультимедійний проектор.

Обладнання – персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення – операційна система, пакет Microsoft Office.

Доступ до Інтернет.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: Система електронного навчання Moodle <https://elearn.uzhnu.edu.ua/>, корпоративна мережа Google Meet , електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ Базова (основна)

1. .
2. Богословська А.В., Кваша О.С. Регіональна економіка: навч. посіб. Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. 488 с.
3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 121 с. https://dut.edu.ua/uploads/1_2156_35084796.pdf.
4. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с. https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0/ek_predpriyatij/posobiya_pdf/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A0%D0%95_2018.pdf.
5. Соляр В.В. Регіональна економіка: тренінг курс: Навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / В.В.Соляр, О.В. Анісімова . - Харків:

Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 173 с.
<https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/5185/1/%D0%A1%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%80%20%D0%92.%D0%92.%20%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B3-%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81.pdf>

Додаткова

1. Белей С.І., Бойда С.В., Колосінська М.І. Глобальна економіка: навч. посібник для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх спеціальностей. Укл.: С.І. Белей, С.В. Бойда, М.І. Колосінська; Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 227 с.
https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3699/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_202.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
2. Жуков С.А. Механізм застосування регіонального маркетингу в системі транскордонного економічного співробітництва прикордонного регіону (на матеріалах Закарпатської області): монографія. Мукачево: В-тво «Елара», 2010. 276 с.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/> (дата звернення: 12.06.2020).
5. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).
6. Офіційний сайт Державного фонду регіонального розвитку. URL: <http://dfir.minregion.gov.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Інтернет-джерела

1. Сайт Кабінету міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Сайт Верховної ради України. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
4. Сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfint.gov.ua>.
5. Сайт національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>.
6. Сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.